Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 315

Виконав:	
Перевірив:	

Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

- 1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:
- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
 - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
 - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола;
 - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей;
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТА L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :

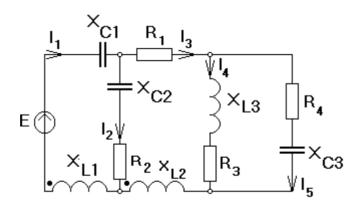
- 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
- 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

$$E := 140 \qquad \psi := -45 \qquad R_1 := 9 \qquad R_2 := 11 \qquad R_3 := 13 \qquad R_4 := 15$$

$$X_{L1} := 30 \qquad X_{L2} := 35 \qquad X_{L3} := 40 \qquad X_{C1} := 10 \qquad X_{C2} := 15 \qquad X_{C3} := 20$$

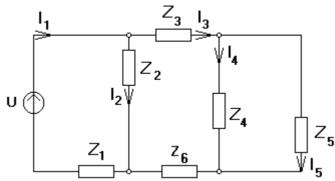
$$X_{M} := 20 \qquad f := 50 \qquad \qquad j \cdot \psi \cdot \frac{\pi}{180}$$

$$U := E \cdot e \qquad \qquad U = 98.995 - 98.995i \qquad F(U) = (140 - 45)$$

Для електричного кола без взаємної індукції:

Розрахувати всі струми символічним методом

$$\begin{split} Z_1 &\coloneqq i \cdot \left(X_{L1} - X_{C1} \right) \to 20 \cdot i & Z_4 \coloneqq R_3 + i \cdot X_{L3} \to 13 + 40 \cdot i \\ Z_2 &\coloneqq R_2 - i \cdot \left(X_{C2} \right) \to 11 - 15 \cdot i & Z_5 \coloneqq R_4 - i \cdot X_{C3} \to 15 - 20 \cdot i \\ Z_3 &\coloneqq R_1 \to 9 & Z_6 \coloneqq i \cdot X_{L2} \to 35 \cdot i \end{split}$$

$$Z_E &\coloneqq \frac{\left(\frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 + Z_6 \right) \cdot Z_2}{Z_2 + \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 + Z_6} + Z_1 \quad Z_E = 14.458 + 10.909i \end{split}$$

$$I_1 &\coloneqq \frac{U}{Z_E} \qquad I_1 = 1.071 - 7.655i \qquad F(I_1) = (7.73 - 82.036)$$

$$I_2 &\coloneqq \frac{I_1 \cdot \left(\frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 + Z_6 \right)}{Z_2 + \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 + Z_6} \qquad I_2 = 3.5 - 6.174i \qquad F(I_2) = (7.097 - 60.452)$$

$$I_3 &\coloneqq \frac{I_1 \cdot Z_2}{\left(Z_2 + \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 + Z_6 \right)} \qquad I_3 = 3.572 - 1.399i \qquad F(I_3) = (3.836 - 21.395)$$

$$I_{4} := I_{3} \cdot \frac{Z_{5}}{Z_{5} + Z_{4}}$$

$$I_{4} = -1.117 + 1.739i$$

$$I_{5} := I_{3} \cdot \frac{Z_{4}}{Z_{4} + Z_{5}}$$

$$I_{5} = -1.312 - 3.221i$$

$$F(I_{4}) = (2.067 \ 122.707)$$

$$F(I_{5}) = (3.478 \ -112.167)$$

$$I_5 := I_3 \cdot \frac{Z_4}{Z_4 + Z_5}$$
 $I_5 = -1.312 - 3.221i$ $F(I_5) = (3.478 - 112.167)$

Перевірка за першим законом Кіргофа:

$$I_1 - I_2 - I_3 = 0$$
 $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_5 + I_4 - I_1 = 0$

Перевірка за другім законом Кіргофа:

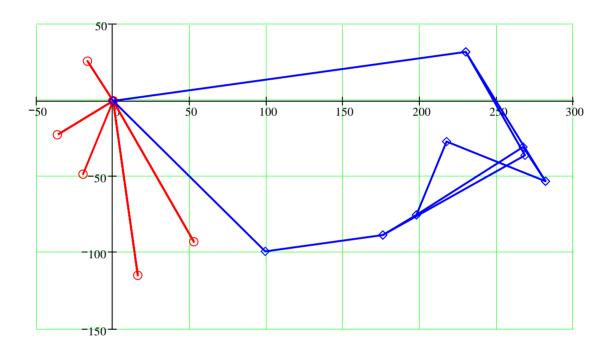
$$\begin{split} -I_{1} \cdot \left[i \cdot \left(X_{11} - X_{C1} \right) \right] + U - I_{2} \cdot \left(R_{2} - i \cdot X_{C2} \right) &= -2.132 \times 10^{-14} - 1.421i \times 10^{-14} \\ I_{2} \cdot \left(R_{2} - i \cdot X_{C2} \right) - I_{4} \cdot \left(R_{3} + i \cdot X_{L3} \right) - I_{3} \cdot \left(R_{1} + i \cdot X_{L2} \right) &= 1.421i \times 10^{-14} \\ I_{4} \cdot \left(R_{3} + i \cdot X_{L3} \right) - I_{5} \cdot \left(R_{4} - i \cdot X_{C3} \right) &= -1.066i \times 10^{-14} \end{split}$$

Перевірка за балансом потужностей

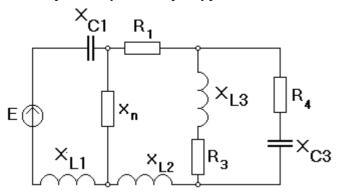
$$\begin{split} \mathbf{S}_{1} &:= \mathbf{U} \cdot \overline{\mathbf{I}_{1}} \\ \mathbf{P} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{2} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} \\ \mathbf{Q} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C1} + \mathbf{X}_{L1} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C2} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L2} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L3} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C3} \cdot \mathbf{Q} \right) = 651.814 \end{split}$$

Будуємо сумісну векторну діаграму струмів та топографічну діаграму напруг

Знаходимо потенціали точок:

Прийняти опір $R_2 = 0$ і, вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомим, визначити його за умовою резонансу струмів.

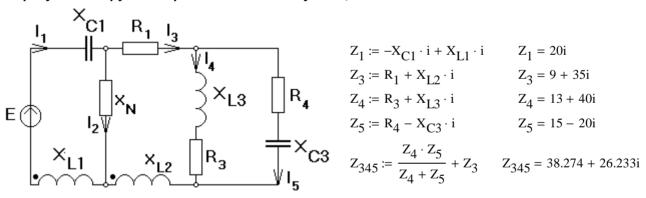

$$Z_{E} \coloneqq \frac{\left(R_{3} + i \cdot X_{L3}\right) \cdot \left(R_{4} - i \cdot X_{C3}\right)}{R_{3} + R_{4} + i \cdot \left(X_{L3} - X_{C3}\right)} + i \cdot X_{L2} + R_{1}$$

$$Z_{E} = 38.274 + 26.233i$$

$$B_n \coloneqq \frac{-x_E}{{X_E}^2 + {R_E}^2}$$
 $B_n = -0.012$ Реактивний опір вітки: $X_n \coloneqq \frac{1}{B_n}$ $X_n = -82.074$

Розрахувати струми для резонансного стану кола;

$$Z_{1} := -X_{C1} \cdot i + X_{L1} \cdot i \qquad Z_{1} = 20i$$

$$Z_{3} := R_{1} + X_{L2} \cdot i \qquad Z_{3} = 9 + 35i$$

$$Z_{4} := R_{3} + X_{L3} \cdot i \qquad Z_{4} = 13 + 40i$$

$$Z_{5} := R_{4} - X_{C3} \cdot i \qquad Z_{5} = 15 - 20i$$

$$Z_{345} := \frac{Z_{4} \cdot Z_{5}}{Z_{4} + Z_{5}} + Z_{3} \qquad Z_{345} = 38.274 + 26.233$$

Вхідний опір кола:
$$Z_{VX}\!\!\left(X_N\right) \coloneqq \frac{Z_{345} \cdot i \cdot X_N}{Z_{345} + i \cdot X_N} + Z_1$$

$$Z_{VX}(X_N) \mid_{\text{simplify}}^{\text{complex}} \rightarrow \frac{\left(45316 \cdot X_N^2 + 3791609 \cdot i \cdot X_N + 54740 \cdot i \cdot X_N^2 + 50984180 \cdot i\right)}{\left(2549209 + 62120 \cdot X_N + 1184 \cdot X_N^2\right)}$$

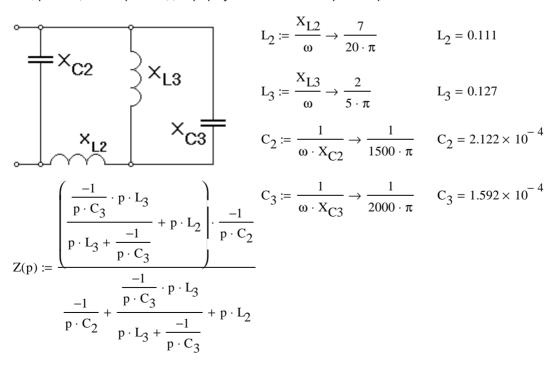
$$\begin{split} Z_{VX}\!\!\left(X_{N}\right) & \stackrel{\text{complex}}{\underset{\text{simplify}}{\longrightarrow}} \xrightarrow{\left(45316 \cdot X_{N}^{-2} + 3791609 \cdot i \cdot X_{N} + 54740 \cdot i \cdot X_{N}^{-2} + 50984180 \cdot i\right)}{\left(2549209 + 62120 \cdot X_{N} + 1184 \cdot X_{N}^{-2}\right)} \\ X_{N} \coloneqq \text{Im}\!\!\left(Z_{VX}\!\!\left(X_{N}\right)\right) & \stackrel{\text{complex}}{\underset{\text{float}, 20}{\text{complex}}} \left(\begin{array}{c} -18.260684243656827564 \\ -51.005099461129434768 \end{array}\right) & X_{N} \coloneqq \begin{pmatrix} X_{N_{0}} \\ X_{N_{1}} \end{pmatrix} \end{split}$$

Отже резонанс кола може бути при реактивному опорі у другій вітці $X_N = \begin{pmatrix} -18.261 \\ -51.005 \end{pmatrix}$ який

носить ємнісний характер($X_{N_0} = -18.261$).($X_{N_1} = -51.005$)

$$X_n := X_{N_0}$$
 $X_n = -18.261$ $Z_{VX}(X_n) = 8.35$

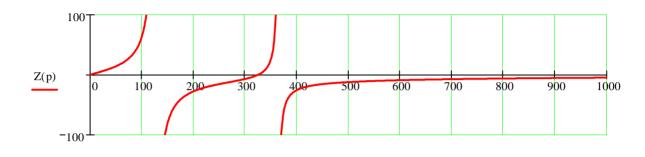
Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу **А-А**. Активні опори закоротити

Знаходимо нулі:
$$\omega := Z(p) \begin{vmatrix} \text{solve}, p \\ \text{float}, 7 \end{vmatrix} \leftarrow \begin{pmatrix} 325.1860 \\ -325.1860 \\ 0 \end{pmatrix} \quad \omega = \begin{pmatrix} 325.186 \\ -325.186 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Знаходимо полюси:

$$\omega_1 \coloneqq \frac{1}{Z(p)} \ \left| \begin{array}{l} \text{solve}, p \\ \text{float}, 11 \end{array} \right| \xrightarrow{\begin{array}{l} \text{363.67878290} \\ -363.67878290 \\ 125.62566970 \\ -125.62566970 \end{array} \right| \quad \omega_1 = \begin{pmatrix} 363.679 \\ -363.679 \\ 125.626 \\ -125.626 \end{pmatrix} \quad \omega_1 \coloneqq \begin{pmatrix} \omega_1 \\ \omega_1 \\ \omega_2 \end{pmatrix} \quad \omega_1 = \begin{pmatrix} 363.679 \\ \omega_1 \\ 25.626 \end{pmatrix}$$

p

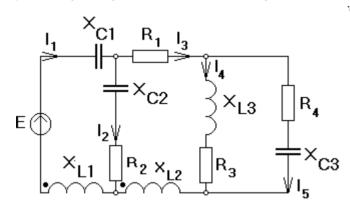
При наявності магнітного зв "язку між індуктивними елементами

- 1) Перетворити схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2) Перевірити правільність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;

опографічну діаграму напруг

Z = 29.274 - 8.767i

 $Z := \frac{(R_4 - 1 \cdot X_{C3}) \cdot (R_3 + 1 \cdot X_{L3})}{R_4 + R_3 + i \cdot (X_{L3} - X_{C3})}$

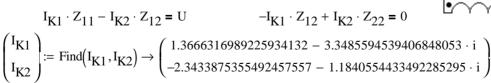
$$\mathbf{Z}_{11} \coloneqq \mathbf{R}_2 + \mathbf{i} \cdot \left(\mathbf{X}_{\mathbf{L}1} - \mathbf{X}_{\mathbf{C}1} - \mathbf{X}_{\mathbf{C}2}\right) \to 11 + 5 \cdot \mathbf{i}$$

$$\mathbf{Z}_{12} \coloneqq \mathbf{R}_2 + \mathbf{i} \cdot \left(-\mathbf{X}_{\mathbf{C}2} - \mathbf{X}_{\mathbf{M}} \right) \to 11 - 35 \cdot \mathbf{i}$$

$$Z_{22} \coloneqq R_2 + R_1 + i \cdot \left(X_{L2} - X_{C2} \right) + Z \text{ float}, 7 \ \to 49.27365 + 11.23311 \cdot i$$
 Given

$$22 := R_2 + R_1 + i \cdot (X_{L2} - X_{C2}) + Z \text{ float}, 7 \rightarrow 49.27365 + 11.23311 \cdot Given$$

$$I_{K1} \cdot Z_{11} - I_{K2} \cdot Z_{12} = U \qquad -I_{K1} \cdot Z_{12} + I_{K2} \cdot Z_{22} = 0$$

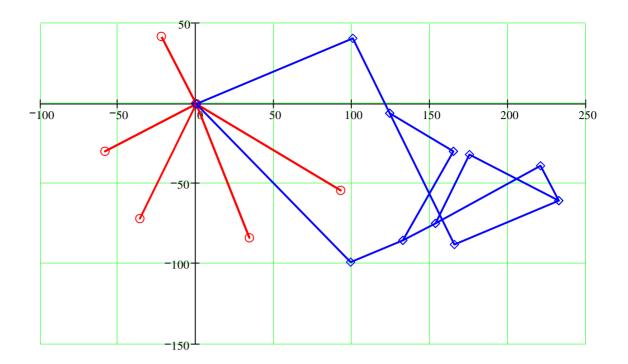
$$\begin{split} I_{K1} &= 1.367 - 3.349i & I_{K2} &= -2.343 - 1.184i \\ I_1 &:= I_{K1} & I_1 = 1.367 - 3.349i & F(I_1) = (3.617 - 67.798) \\ I_2 &:= I_{K1} - I_{K2} & I_2 = 3.71 - 2.165i & F(I_2) = (4.295 - 30.26) \\ I_3 &:= I_{K2} & I_3 = -2.343 - 1.184i & F(I_3) = (2.626 - 153.194) \\ I_4 &:= I_3 \cdot \frac{Z}{R_3 + i \cdot X_{I,3}} & I_4 = -0.9 + 1.682i & F(I_4) = (1.908 - 118.139) \end{split}$$

$$I_5 \coloneqq I_3 \cdot \frac{Z}{R_4 - i \cdot X_{C3}}$$
 $I_5 = -1.444 - 2.866i$ $F(I_5) = (3.209 - 116.736)$ Перевірка за першим законом Кіргофа: $I_1 - I_2 - I_3 = 0$ $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_5 + I_4 - I_1 = 0$ $S_{M1} \coloneqq I_1 \cdot \overline{I_3} \cdot i \cdot X_M$ $S_{M1} = -189.303 + 15.247i$ $F(S_{M1}) = (189.916 - 175.395)$ $S_{M2} \coloneqq \overline{I_1} \cdot I_3 \cdot i \cdot X_M$ $S_{M2} = 189.303 + 15.247i$ $F(S_{M2}) = (189.916 - 4.605)$ Перевірка за балансом потужностей

$$\begin{split} \mathbf{S}_{1} &:= \mathbf{U} \cdot \overline{\mathbf{I}_{1}} \\ \mathbf{P} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{2} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} \\ \mathbf{Q} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{i} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C1} + \mathbf{X}_{L1} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{C2} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L2} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L3} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C3} \cdot \mathbf{i} \right) \\ \mathbf{Q} &:= \mathbf{Q} + \mathbf{S}_{M1} + \mathbf{S}_{M2} \\ \mathbf{Q} &= 196.201\mathbf{i} \end{split}$$

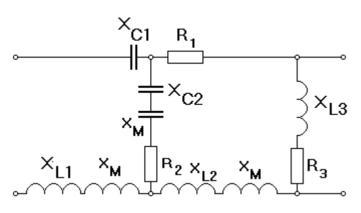
Будуємо сумісну векторну діаграму струмів та топографічну діаграму напруг

Знаходимо потенціали точок:

3. Відкинувши крайню вітку між полбсами 2,2", зробити розв "язку магнітного зв "язку. Одержану схему розглядати як чотириполюсник з полюсами 1,1" та 2,2":

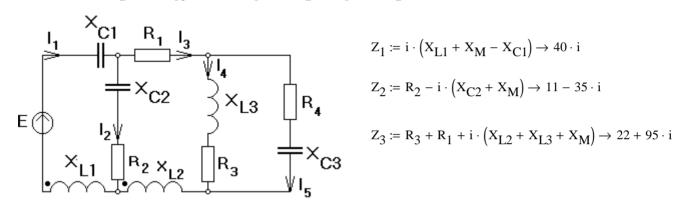
1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника А,В,С,D

$$\mathbf{U}_1 = \mathbf{A} \cdot \mathbf{U}_2 + \mathbf{B} \cdot \mathbf{I}_2$$

$$I_1 = C \cdot U_2 + D \cdot I_2$$

Неробочій хід:
$$I_2$$
 = 0 U_{10} := U U_1 = $A \cdot U_2$ I_1 = $C \cdot U_2$

$$\mathbf{Z}_1 \coloneqq \mathbf{i} \cdot \left(\mathbf{X}_{L1} + \mathbf{X}_{\mathbf{M}} - \mathbf{X}_{\mathbf{C}1}\right) \to 40 \cdot \mathbf{i}$$

$$Z_2 := R_2 - i \cdot (X_{C2} + X_M) \to 11 - 35 \cdot i$$

$$\mathbf{Z}_3 \coloneqq \mathbf{R}_3 + \mathbf{R}_1 + \mathbf{i} \cdot \left(\mathbf{X}_{\mathbf{L}2} + \mathbf{X}_{\mathbf{L}3} + \mathbf{X}_{\mathbf{M}} \right) \rightarrow 22 + 95 \cdot \mathbf{i}$$

$$Z_E := \frac{Z_2 \cdot Z_3}{Z_2 + Z_3} + Z_1$$
 $Z_E = 28.623 - 3.708i$

$$I_{10} \coloneqq \frac{U_{10}}{Z_E}$$

$$I_{10} = 3.842 - 2.961i$$

$$I_{10} = 3.842 - 2.961i$$
 $F(I_{10}) = (4.851 -37.619)$

$$I_{30} := I_{10} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3}$$
 $I_{30} = -2.569 - 0.39i$ $F(I_{30}) = (2.599 -171.361)$

$$F(I_{30}) = (2.599 -171.361)$$

$$\mathbf{U}_{20} \coloneqq \mathbf{I}_{30} \cdot \left(\mathbf{R}_3 + \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{\mathrm{L}3} \right) \quad \mathbf{U}_{20} = -17.788 - 107.851 \mathbf{i} \qquad \mathbf{F} \left(\mathbf{U}_{20} \right) = (109.308 \ -99.365) \mathbf{I} \cdot \mathbf{V}_{20} = \mathbf{I}_{30} \cdot \left(\mathbf{R}_3 + \mathbf{i} \cdot \mathbf{X}_{\mathrm{L}3} \right) \quad \mathbf{U}_{20} = -17.788 - 107.851 \mathbf{I} \cdot \mathbf{V}_{20} = \mathbf{I}_{30} \cdot \mathbf{V}_{30} = \mathbf{I}_{30}$$

$$F(U_{20}) = (109.308 - 99.365)$$

$$\mathsf{A} \coloneqq \frac{\mathsf{U}_{10}}{\mathsf{U}_{20}}$$

$$A = 0.746 + 1.041i$$

$$F(A) = (1.281 54.365)$$

$$C \coloneqq \frac{I_{10}}{U_{20}}$$

$$C = 0.021 + 0.039i$$

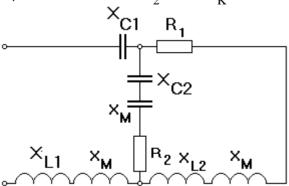
$$F(C) = (0.044 61.746)$$

$$\mathbf{U}_2 = \mathbf{0} \qquad \mathbf{U}_\mathbf{K} \coloneqq \mathbf{U} \qquad \mathbf{U}_1 = \mathbf{B} \cdot \mathbf{I}_2 \quad \mathbf{I}_1 = \mathbf{D} \cdot \mathbf{I}_2$$

$$\mathbf{Z}_1 \coloneqq \mathbf{i} \cdot \left(\mathbf{X}_{L1} + \mathbf{X}_{M} - \mathbf{X}_{C1}\right) \to 40 \cdot \mathbf{i}$$

$$Z_2 := R_2 - i \cdot (X_{C2} + X_M) \to 11 - 35 \cdot i$$

$$Z_3 := R_1 + i \cdot (X_{L2} + X_M) \to 9 + 55 \cdot i$$

$$\begin{split} Z_K &\coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_3}{Z_2 + Z_3} + Z_1 & Z_K = 57.85 - 3.35i \\ I_{1K} &\coloneqq \frac{U_K}{Z_K} & I_{1K} = 1.804 - 1.607i & F(I_{1K}) = (2.416 - 41.686) \\ I_{3K} &\coloneqq I_{1K} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3} & I_{3K} = -2.93 - 1.111i & F(I_{3K}) = (3.134 - 159.239) \\ B &\coloneqq \frac{U_K}{I_{3K}} & B = -18.34 + 40.736i & F(B) = (44.674 - 114.239) \\ D &\coloneqq \frac{I_{1K}}{I_{3K}} & D = -0.357 + 0.684i & F(D) = (0.771 - 117.553) \end{split}$$

Перевірка $A \cdot D - B \cdot C = 1$

$$F(A) = (1.281 54.365)$$
 $F(B) = (44.674 114.239)$

$$F(C) = (0.044 \ 61.746)$$
 $F(D) = (0.771 \ 117.553)$

Расчитать параметры R,L,С Т - схемы замещения.

